

er derfor, jeg har forsvaret dem, tilmed er det jo et Led af vor Skolelovgivning.

At jeg særlig skulde have Interesse for dem, fordi de lønnes saa smaat, har det ærede Medlem ingen Grund til at beskylde mig for, thi jeg har ikke noget imod, at deres Løn forhøjes. Naar det ærede Medlem sagde, at det var de allerbilligste Læreriuder, vi havde her i Landet, skal jeg dog gøre ham opmærksom paa, at der er noget ovre i Jylland, der hedder Vinterlærere, som vistnok ere endnu billigere. Det er ikke Billigheden, det kommer an paa. Spørgsmaalet er: Gøre disse Kvinder Fyldest i deres Gerning, og det mener jeg, de gøre. Der er ingen som helst Grund til at kaste Skygge paa deres Virksomhed, det er det, det ærede Medlem har gjort, og det er det, jeg har villet værgede dem imod. For øvrigt skal jeg gøre opmærksom paa, at foruden de Lønninger, der ere normerede for Forskolelæreriuderne, have de Bolig og Have og Udsigt til Alderstillæg, og de have særlig Betaling for at holde Haandgerningsskole og særlig Betaling, naar de lede Haandgerningsskolen i Hovedskolerne. Som sagt, jeg har ikke noget imod, at Lønnen forhøjes, men det Spørgsmaal foreligger jo ikke nu.

Det ærede Medlem for Otterup (Mads Larsen) gav sig til at kritisere de Udtalelser, jeg fremkom med i mit første Foredrag, og han beklagede sig over, at jeg ikke ved at henvende mig til min Meningsfælle i Finansudvalget har faaet udleveret de Planer over den paatænkte Husmandsskole paa Fyn, der vare til Stede i Finansudvalget. Jeg har henvendt mig til min Meningsfælle, men han har svaret mig, at der var ingen Planer, og nu hører jeg den ærede Ordfører sige, at der er en Tegning til en Bygning, der maaske en Gang skal opføres. Men det kalder jeg ikke en Undervisningsplan, og det er for lidt til derpaa at bygge en Undersøgelse af, hvorvidt en Skole er værdig til Anerkendelse eller ej. Det ærede Medlem er nu saa dristig i sine Paastande. Ved Finanslovens 2den Behandling paastod han, at der vilde blive en Husmandsskole ved Nyborg — og i det Øjemed stillede han en Ændring ved Finanslovens 2den Behandling (*Mads Larsen*: Det var ikke ved den, men ved en anden Lejlighed). . . . Saa var det ved Tillæget til Landbrugsskoleloven, det var ved en Lejlighed her i Salen for ganske kort Tid siden, og han sagde ikke mindre end 3 Gange, at der vilde blive en Husmandsskole i Nyborg. Vi havde nu siddet net i det, om vi da havde

givet en Bevilling til en saadan paatænkt Husmandsskole ved Nyborg, thi der blev ingen. Nu siger jeg, at jeg vil se først, om der bliver rejst en Skole i Odense. Det er ikke nok, at der er en Tegning til Skolen, der var ogsaa en Tegning til Skolen i Nyborg. Jeg mener i det hele taget, at man ikke skal forhaste sig med Bevillinger af den Art, tilmed naar man bryder det Princip, hvorpaa Højskoleloven i sin Tid var bygget.

Det ærede Medlem vil fremstille det, som om jeg er angst for, at Husmænd ville søge god Oplysning. Det kunde aldrig falde mig ind. Tværtimod, det er en meget prisværdig Bestræbelse. Men den Statistik, han leverede, led af den væsentlige Mangel, at den var ukorrekt, thi han har ikke fremdraget en Statistik over, hvorfra Højskolerne fik deres Elever, han har slaaet Landbrugsskoler og Højskoler i Hartkorn med hinanden. Det, der her er Tale om, er Spørgsmaalet om Højskolerne, om det Princip, hvorpaa de hvile. Det er et Grundprincip for deres Eksistens, at de ikke have villet lave Klasseskole, men de have villet lave en Fællesskole for de forskellige Samfundsklasser, og det priser jeg Højskolerne for. Jeg mener, det er en fortjenstfuld Ide, at de have villet være en Skole for Folket i sin Almindelighed, og at de ikke have lagt an paa at sortere Befolkningen i forskellige Klasser. Den Statistik, der findes over Højskolens Elever fra 1905—06, viser, at der i alt paa disse Skoler har været 6,689 Elever, og deraf have 3,393 været Gaardmandsbørn, 1,478 egentlige Husmandsbørn, 198 Arbejderes Børn, 708 Haandværkeres Børn og 912 fra andre Samfundsklasser: Børn af Lærere, handlende, Købmænd osv., og det viser sig, naar jeg sammenligner disse Tal, at der paa Højskolerne i Aaret 1905—06 har været 51 pCt. Gaardmandsbørn og 49 pCt. Børn fra andre Samfundsklasser, fra mindre velstillede Beboere i de andre Samfundsklasser. Det viser altsaa, at Husmandsbørn og med dem i Klasse stillede Børn heri Landet omtrent i samme Maal som Gaardmandsbørn i de senere Aar have søgt Højskolerne (Afbrydelse). Procentvis, ja. Og der er derfor ikke stor Anledning til at forcere Klasseskoler.

Det ærede Medlem er ikke bange for Klasseskoler. Nej, det kan jeg saa godt forstaa. Hvis jeg ikke tager helt fejl, hører han til et Parti, der ikke er bange for, men tværtimod med Glæde ser, om man kunde tilvejebringe en Kløft, en Adskil-